

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXVIII. Mißæ Sacrificium vnde, Quid, Quotuplex dicitur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

item Christum agroscent Corpore & Sanguine; Luth. ibid. Melanch. de Cœna, lly. in Confess. Antwerp. Quidam esse adorandam; Lutherus l. de verbis, *Hoc est Corpus*. Bucerus, Brentius, Kemnitius. Negant hi tamen adorandam sic, ut Catholici docent; quos ἀπολάτρεις vocant.

CALVINUS *Insti. l. 4. c. 17 § 35. &c.* cum suis omnem Eucharistiæ adorationem proclamant esse Idololatriam. Tigurini in apolo- g. fatentur, se adoraturus Sacramentum, si crederentibi Christum esse præsentem.

SVADENT istis. 1. *Lutherus*. Ad verba Cœnæ attendendum; at adoratio impedit attentionem. 2. *Calvinus*. Apostoli communicantes non leguntur adorasse. 3. Christ- us in omni creatura est: ergo & adoranda foret. 4. *Honorius III.* instituit adorati- onem: *Urbanus IV.* festum Corporis Chri- sti: ergo humanam inuentum est.

AVTOR. Christo in Eucharistia debetur Adoratio. 1. *Deut. 6. Matt. 4. Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli servies*: At Christus Deus & homo est in Euch. Ergo. DIC ES: Adorandus est, ubi est, seque adorari iussit, sc. in Cœlo, non in Sacramento: Nec enim dixit, *Accipite & adorare*. Deinde, Christus non est in Cœna; sed Corpus eius. *RESP. Ioann. 4.* In omni loco adorandus est Deus. Nec in præcepto erat, ut adoraretur; sed ut qui- eleretur: rectè tamen adoratus est. Ita Adorari, est secundaria Sacramenti Insti- tutio. 2. Traditio S. Patrum iubet a- dorari in Euch. Christum. *Bellarmin. lib. 4. c. 29.*

DICO AD I. Adoratio ex verbis Cœnæ oritur, ut inde moueamur ad cæ- tantum abest, quòd impediatur.

AD II. Apostoli ut se habuerunt erga conuersantem cum iis Christum: ita & erga latentem sub speciebus. Sem- per ut Deum agnouerunt, sic & colue- runt.

AD III. Non instituit Honorius, sed monuit Prælatos, ne Christum honore sine rent fraudari. Festum Urbanus in- stituit, cuius officium id postulabat.

VIII. DE MISSA.

QVÆSTIO LXIX.

Missa Sacrificium Vnde, Quid, Quotplex esse dicitur?

LUTHERANI. Missam deducunt à voce *Mahhus* *Lzim*, *Dan. 11. Deum Mahhus Lzim colet in loco suo*. Et *Missam*, ait *Kemn. p. 2. Exansu*. robur esse Romani Antichristi. 2. Melanch. *Missam* dici vulgè ab *Missach*, id est, voluntaria oblatio.

3. CALVINUS *Inst. l. 4. c. 18 § 18*. Melanch. in *apolog. Confess. Aug.* dictam volunt à mit- tentis muneribus, quasi symbolis.

4. Missam definit Melanch. ibid. *esse o- pus, quod Deo reddimus, ut eum honoremus*. Et seque vult Sacrificium duplex, Propitiatoriū, seu Satisfactio pro peccatis Deū placans: Eu- charisticum, seu gratiarum actio pro benefi- ciis; ut est Fides, prædicatio, oratio, &c. & ba- na quæcunque ad laudem Dei: Et hoc proprie vult Missam esse: teste *S. Aug. 10. Ciuit. cap. 6. Sacrificium verum est omne opus bonum, quod agitur, ut S. Societate inhereatur Deo; relatum ad eum finem, quo beati esse possimus*.

5. CALVINUS ibid. *Nos perpetuo Scri- ptura vsu Sacrificium appellari scimus, quicquid omnino Deo offertur*.

6. Kemnitius ibid. ait, Sacrificium est Ceremoni- ale quid & externum; ut in Veteri Testam. Hostiæ, ho- locausta, decimæ, &c. 2. Sacrificium Crucis mors Chri- sti. 3. Sacrificium Spiritale interior; ut prædica- tio, oratio, lectio, mortificatio &c.

AVTOR. I. Missa, vox antiquissi- ma apud *S. Ambr. l. 5. epist. 37. Aug. Serm. 91. de temper. &c.* 1. dicitur à dimissionē po- puli. 2. Accipitur etiam pro precibus. 3. pro Liturgia ab Offertorio vsque ad

Rr 3. finem.

finem. 4. pro tota Sacrificii Actione; Et hæc propriè est Missa: Eius formalis ratio consistit in Oblatione, Consecratione, & Sumptione; quoad materiam formam, finem.

II. SACRIFICIUM est oblatio externa, formaliter; facta soli Deo, (hæc quidditas) quæ à legitimo Ministro, rite ordinato, Res sensibilis & permanens, ritu mystico consecratur, offertur, transmutatur; Quo fine? ad agnitionem humane infirmitatis, & professionem diuinæ Maiestatis.

III. Sacrificium legis Mosaicæ, 1. Ratione Materie, erat Victimæ animalium: Immolatio frugum, panis, salis, thuris: & Libamina liquorum. 2. Ratione formæ ac finis, erat Holocaustum; Sacrificium pro peccatis: & Hostia pacifica. 3. Ratione temporis, Iuge, & Solenne.

2. Legis Euangelicæ duplex: Cruentum Crucis: Incruentum altaris: Figuratum in lege vtrumque fuit. In Cruento plura insunt. 1. Christus oblati: 2. à Patre in mortem: 3. Patri obediens: vt Isaac. 4. Verè occisus; vt Victimæ. 5. Sanguine effuso; vt aspersa superliminaria: 6. Sanguine nos mundante; vt Hircorum sanguine, Hebr. 9. 7. Innocens occisus: vt Agnus paschalis: 8. Insons cum latronibus depuratus; vt Hircus loco agni. 9. Crura non fracta; vt Agni. In Incruento item plura spectanda. 1. Iuge est. 2. Caro Christi editur verè; vt agni. 3. Sub specie panis & vini; vt Melchisedech. 4. Edendum à puris; vt sanctificatio filiorum Iob. 5. Sit præuia contritio; vt agrestis lactucæ esus cum agno. 6. Paratio in viam mandatorum; vt succincti lumbos.

Cruentum & Incruentum Conueniunt, 1. In Christo per modum Victimæ oblati. 2. In offerente, qui principalis Sacerdos est Christus. 3. In fine: nam vtrobiq; pro peccatis. Differunt, 1. Specie externâ, hominis veri in cruce; Panis & vini in ara. 2. In ritu ac modo offerendi; in cruce per mortem realem; in ara per mysticam Consecrationem. 3. Ministro, ad aram Sacerdote; in Cena seipso. 4. In Effectu, per Crucem acquisito, in ara applicato. 5. In significatione: Nam Sacrificium Cruentum nihil typi habuit: Incruentum est representatio Cruenti; Hoc facite in memam commemorationem.

DICO AD I Rex culturus Deum Mahuzim erit Rex Aquilonis, Daniel. 1. quem Romani oppugnabunt, teste Hier. Idè alios Deos non colet, nisi Mahuzim; At nos fingimur tot colere, quot Sacerdotes. Dein Antichristum fingunt natum post annum Christi 600. at Missa cœpit anno Christi 34.

AD II. At qualis voluntaria oblatio? Infra, ad IV.

AD III. At hoc est contra omnem Antiquitatis Veritatem; quia confundit Missam cum Agapis, Conuiuuii corporalibus, seu sportulis.

AD IV. Non omne opus bonum ad laudem Dei factum, est propriè Sacrificium.

I. Quia opera virtutum in Scripturis opponuntur Sacrificio. Ole. 6. Misericordiam volo, & non Sacrificium. 1. Reg. 16. Melior est obedientia, quam Victimæ. Psal. 50. Si voluisses Sacrificium, dedissem vique, &c. Sacrificium Deo spiritus contribulatus, &c. II. Quia virtus in sola actione consistit; at Sacrificium aliquid præterea

tenibile offert Deo. Gen. 22. *Ecce ignis & ligna, ubi victima?* III. Quia actus proprius & elicitus non potest diuersarum esse virtutum: at Sacrificium est proprius actus religionis; teste Aug. l. 20. *contra Faustum, c. 21.* IV. Quia in Ecclesia vnum est proprie dictum Sacrificiū, iuxta Aug. 8. *Ciu. c. ult.* & omnes S. Patres. V. Sacrificium & Sacerdotium, proprie dicta, sunt relatiua: Hebr. 5. & 8. *Omnis Pontifex ad offerendum munera constituitur:* Ideo Lutherani proprie dictum Sacerdotium non agnoscunt; quia Sacrificium proprie dictum respuunt: At qui non omnes, qui bona operantur, sunt Sacerdotes proprie dicti. V. Altare, & Sacrificium sunt relata; at ara non est omni operi bono necessaria. Vnde contra Melancthonem Calvinus Instit. libro quarto capit. 18. §. 13. *Qui Sacrificii vocabulum ad omnes ceremonias, & religiosas actiones extendunt; quā ratione id faciant, non video.* Quare S. Augustinū supra definit improprie dictum Sacrificium.

AD V. Omne Sacrificium est oblatio; sed non contrā: vt vult Calvinus. I. Illud enim requirit mutationem & consumptionem. Non igitur προσφορά est θυσία aut τελική. 2. In Scripturis multa dicuntur offerri, vt aurum, argentum, fructus, byssus, &c. quæ dici nequeunt Sacrificari. 3. Quia Oblationes non requirunt altare, nec Sacerdotium.

AD VI. I. Decimæ nusquam in Scriptura dicuntur Sacrificium proprie dictum. Hoc enim soli Deo offertur; illæ autem Sacerdotibus, non Deo. 2. Ceremonialia, & externa cum Vetere

Testamento desierunt esse Sacrificia, ait verè Kemnitius: At idem contendit Baptizari, & Coenare esse Sacrificia: sunt autem externa & ceremonialia: ergo non solum spiritalia interna sunt Ecclesiæ Sacrificia.

QVÆSTIO LXX.

An verum Sacrificium offeratur in Misa?

LUTHERVS in formula Misa ad Wirtenb. omnia adprobat vsque ad offertorium; inde, ait, sequitur tota illa abominatio. Proinde repudiatiū, quæ oblationem sonant, quæ pura, retineamus. Sic anno 1523. In eo totus est, docere, Nihil à nobis offerri nisi orationes; quin à Deo nobis offerri Eucharistiam, in testimonium promissionis. Ideo anno 1521. edit librum de abroganda Misa priuata. Alium anno 1521. contra Regem Angliæ. Alium anno 1523. contra Canonem. Alium anno 1527 de verbis Cœnæ contra Zvinglium. Alium anno 1528. quo fatetur supra omnes abominationes se habere Missam, nilque dolere grauius sibi, quàm quod XV. annis Missas patrarit. Anno 1534. lib. de Misa priuata fatetur se à cacodæmone edoctum de abominatione Misse.

LUTHERANI pariter spiritu furiantur eodem. Lutherus libro de Misa priuata. *Hic non moramur, si clamitent Papista, Ecclesia, Ecclesia, Patres, Patres, Quia hominum dicta, aut facta nihil in tam magnis causis curamus. Scimus ipsos etiam prophetas lapsos esse, adeoque Apostolos.*

CALVINVS Inst. libr. 4. c. 18. contendit Missam, 1. Insigni contumeliā Christum, afficere. 2. Crucem eius sepelire: 3. Mortem eius in obliuionem tradere: 4. Fructum, tollere: 5. Sacramentum dissipare. Totum, id caput furiosis scætet blasphemis ac mendacijs. Proinde in sua formula Geneuensi de Sacramentis administrandis cauet, ne mentio fiat oblationis. Vbi supra, ait: *Pestilentissimo errore Satan totum penè orbem excacauit, vt crederet Missam Sacrificium.* Ibidem § 12. *Non est cur vllā hominum auctoritate, vel annorum prescriptione patiamur nos moueri.*